

Hazırlayan
TRABZON ÜNİVERSİTESİ

EYLÜL 2023

DENETİM

Denetim; genel hatlarıyla bir kurumun, programın veya projenin yapısının, çıktılarının ve faaliyetlerinin önceden belirlenmiş kriterlere uygunluğunu araştırmak ve elde edilen bulguların nesnel ve sistematik bir değerlendirmeye tabi tutulduktan sonra ilgili taraflara duyurulması faaliyeti olarak tanımlanmaktadır

İÇ DENETİM

İç denetim, kamu idaresinin çalışmalarına değer katmak ve geliştirmek için kaynakların ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini değerlendirmek ve rehberlik yapmak amacıyla yapılan bağımsız, nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyettir.

Kamu mali yönetiminin yapısını ve işleyişini düzenleyen 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunuyla yeni kamu mali yönetimi; yönetim sorumluluğu esasına göre düzenlenmiş olup, üst yöneticilerin bu sorumluluğun gereklerini;

- Harcama yetkilileri,
- Mali hizmetler birimi ve
- **İç denetçiler**

aracılığı ile yerine getirecekleri belirtilmiştir. (5018 Sayılı KMYK Mad:11)

İÇ DENETİM NE DEĞİLDİR/NE YAPMAZ

- Yönetimin sorumluluklarını üstlenmez
- Yasallığı / düzenliliği sağlamaz
- Mali açıdan yanlış yönetimden sorumlu değildir
- Suiistimallerin olmayacağını garanti etmez ancak makul güvence sağlar.

İç Denetim risk odaklı yapılır. Ayrıca bir faaliyet veya konu tüm birimlerde denetim kapsamına alınabilir.

İÇ DENETİM	GELENEKSEL DENETİM
Risk odaklıdır	Değerlemesi yetersizdir
Denetim maliyetini dikkate alır	Denetim maliyetini sorgulamaz
İç denetçinin Performansını ölçer	Denetçinin performansının değerlendirilme ölçütleri zayıftır
Denetim planlamasında çalışanların görüş ve önerileri alınır	Üst yönetimin önerileri doğrultusunda planlama yapılır
Sistematik ve süreklidir	Sistematik değildir ve kesintilidir
İdareye güven sağlar	İdarenin yanlısını ortaya çıkarır
İdareye sürekli danışmanlık yapar	İdareye teftiş sonrası öneride bulunur
Sistem ve süreç odaklıdır	Birey ve olay odaklıdır
Yönetimin bağlı bir parçasıdır	Yönetime bağımlı anlayışı zayıftır

İÇ DENETİMİN AMACI

İç denetim faaliyeti; kamu idarelerinin faaliyetlerinin amaç ve politikalarına, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara, performans programlarına ve mevzuata uygun olarak planlanmasını ve yürütülmesini; kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını; bilgilerin güvenilirliğini, bütünlüğünü ve zamanında elde edilebilirliğini sağlamayı amaçlar.

İÇ DENETİM UYGULAMALARI

- Uygunluk Denetimi
- Mali Denetim
- Performans Denetimi
- Sistem Denetimi
- Bilgi Teknolojileri Denetimi

İÇ DENETİMİ KİM YÜRÜTÜR?

Kanun Madde: 63, 64 Yönetmelik Madde:13

Yönerge Madde: 7 ve 18

İç Denetim, sertifikalı İç Denetçiler tarafından gerçekleştirilir. İç denetçi, görevinde bağımsızdır ve iç denetçiye asli görevi dışında hiçbir görev verilemez ve yaptırılamaz. İç denetim faaliyetinin kapsamına, denetim uygulamalarına müdahale edilemez. İç denetim birimi idari yönden doğrudan üst yöneticiye bağlı olarak faaliyetlerini yürütür.

İç denetçiler, raporlarını doğrudan üst yöneticiye sunar. Bu raporlar üst yönetici tarafından değerlendirmek suretiyle gereği için ilgili birimler ile malî hizmetler birimine (**Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı**) verilir. İç denetim raporları ile bunlar üzerine yapılan işlemler, üst yönetici tarafından **en geç iki ay** içinde Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilir.

İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANININ GÖREV VE YETKİLERİ (Yönetmelik Madde: 13/A)

- a) İç denetim birimini, mevzuata, denetim ve raporlama standartlarına ve Kurulun diğer düzenlemelerine uygun olarak yönetmek.
- b) İç denetçilerin de katılımıyla iç denetim yönergesi, iç denetim planı ve iç denetim programını hazırlamak ve üst yöneticinin onayına sunmak.
- c) İç denetçilerin program kapsamında ve program dışı görevlendirmelerini yapmak.
- ç) İç denetçilerin, iç denetim plan ve programlarına uygun olarak faaliyet yürütmelerini sağlamak ve bu yönde gerekli tedbirleri almak.
- d) İç denetim raporlarının, Kurul tarafından belirlenen raporlama standartlarına uygunluğunu kontrol etmek.
- e) Denetim sonuçlarını izlemek, denetlenen birim yöneticisi ile mutabık kalınan hususların yerine getirilip getirilmediğini takip etmek.
- f) Yıllık iç denetim faaliyet raporunu, iç kontrol sistemine ilişkin genel değerlendirmeyi de kapsayacak şekilde hazırlamak.
- g) Kurulun düzenlemeleriyle uyumlu olarak, iç denetim faaliyetinin kalitesini gözetmek ve bu amaçla kalite güvence ve geliştirme programını oluşturmak, iç denetçilerin performansını takip etmek.

ğ) Dış değerlendirme sonuçlarına ilişkin düzeltici ve iyileştirici önlemleri almak.

h) İç denetçilerin, meslek içi eğitim programına uygun bir şekilde, bilgi ve becerilerini düzenli olarak arttırmalarını sağlamak.

1) Gerekli görülmesi durumunda, iç denetim faaliyetlerine yönelik olarak başka bir iç denetçiden veya konunun uzmanından görüş veya yardım alınmasını sağlamak.

i) İç denetçilerin görevlerini yaparken bağımsızlık veya tarafsızlığının tehlikeye girdiği veya ihlal edildiği durumlarda gerekli tedbirleri almak ve üst yöneticiyi bilgilendirmek.

j) İdari ve/veya cezai yönden suç teşkil eden, soruşturma veya ön inceleme yapılmasını gerektiren durumlara ilişkin iç denetçilerin tespitlerini üst yöneticiye bildirmek.

k) İç denetime ilişkin mevzuatın ve Kurul kararlarının uygulanmasında ortaya çıkan tereddütleri ve sorunları Kurulun bilgisine sunmak.

l) Mevzuatla verilen diğer görevler ile iç denetim faaliyetleriyle ilgili olarak bakanlıklarda bakan ve üst yönetici, diğer idarelerde ise üst yönetici tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

İÇ DENETÇİNİN GÖREVLERİ

a) Nesnel risk analizlerine dayanarak Üniversitenin risk yönetimi, iç kontrol ve yönetim yapılarını değerlendirmek.

b) Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması bakımından incelemeler yapmak ve önerilerde bulunmak.

c) Üniversitenin harcama sonrasında yasal uygunluk denetimi yapmak.

ç) Üniversitenin harcamalarının, mali işlemlere ilişkin karar ve tasarruflarının, amaç ve politikalara, kalkınma planına, programlara, stratejik planlara ve performans programlarına uygunluğunu denetlemek ve değerlendirmek.

d) Üniversitenin mali yönetim ve kontrol süreçlerinin sistem denetimini yapmak ve bu konularda önerilerde bulunmak.

e) Denetim sonuçları çerçevesinde iyileştirmelere yönelik önerilerde bulunmak.

f) Denetim sırasında veya denetim sonuçlarına göre soruşturma açılmasını gerektirecek bir duruma rastlanıldığında bu durumu ve suç teşkil eden durumlara ilişkin tespitlerini Başkanlık kanalıyla üst yöneticiye bildirmek.

g) Üniversite birimlerince üretilen bilgi ve raporların doğruluğunu değerlendirmek.

ğ) Üst yönetici tarafından gerekli görülen hallerde performans göstergelerini belirlemede Üniversitenin ilgili birimlerine yardımcı olmak, belirlenen performans göstergelerinin uygulanabilirliğini değerlendirmek.

İÇ DENETÇİNİN YETKİLERİ

(Yönetmelik ve Yönerge Madde:16)

a) İç denetim faaliyetleriyle ilgili olarak elektronik ortamdakiler dahil her türlü bilgi, belge ve dokümanlar ile nakit, kıymetli evrak ve diğer varlıkların ibrazını ve gösterilmesini talep etmek.

b) Denetlenen birim çalışanlarından veya yürütülen görevin ilgili olduğu birim personelinden iç denetim faaliyetlerinin gereği olarak yardım almak, yazılı ve sözlü bilgi istemek.

c) İç denetim faaliyetinin gerektirdiği konularda uzman yardımı almak veya görüşünden yararlanmak.

ç) İç denetim faaliyetlerinin gerektirdiği araç, gereç ve diğer imkanlardan yararlanmak.

d) Görevin yürütülmesini engelleyici tutum, davranış ve hareketlerde bulunanları iç denetim birimi başkanlığı kanalıyla üst yöneticiye bildirmek.

a) **Atanma:** İç denetçiler, bakanlıklar ve bağlı idarelerde, üst yöneticilerin teklifi üzerine Bakan, diğer idarelerde üst yöneticiler tarafından, sertifikalı adaylar arasından atanır ve aynı usulle görevden alınır.

b) **İç denetçilik görevinin sona ermesi:** İç denetçinin kendi isteği ile ayrılması, başka bir göreve atanması veya seçilmesi veya iç denetçilik mesleği ile bağdaşmayan hareketlerde bulunduğu rapora bağlanması ve bu raporun Kurul tarafından görüşülerek sertifikasının iptal edilmesi, durumlarında sona erer.